Ч. 1 | Пятниця 1 (13) сѣчня 1893. | Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (кромѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адмінїстрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францїсканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованû.

Рекламацїи неопечатанû вольни вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адмінїстраціи „Газеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Минувшôсть и будучнôсть.

Стоимо якъ разъ на розмежу двохъ лѣтъ. Передъ нами лежить нѣбы листъ паперу, зъ одного боку записаный а зъ другого чистый— то минувшôсть и будучнôсть наша. „Що минуло, то ся забуло, а що ще буде, не знають люде“ — каже наша народна приповѣдка и подѣй чи ажъ не занадто добре характеризує въ першôй своѣй части свѣтоглядъ нашого народу взагалѣ и кождои его одиницѣ окремо. „Що минуло, то ся забуло!...“ Отсихъ кôлька слôвъ вказують намъ може найлѣпше одну изъ нашихъ найбôльшихъ хибъ нацїональныхъ: не умѣли мы памятати добре того, що минуло, тожь и не видимо теперь ясно будучности передъ собою. А будучнôсть якъ цѣлого народу такъ кождого поодинокого чоловѣка лежить прецѣ въ его минувшости: що собѣ придбавъ то й має.

Ставувши теперь на розмежу двохъ лѣтъ, возьмѣмъ той листъ паперу, записаный зъ одного боку, прочитаймо его докладно и зъ увагою та роздумаймо добре надъ тымъ, що мы за минувшій рôкъ зробили, що мы осягнули, та якими способами и дорогами, а тогды и будучнôсть наша стане намъ яснѣйшою, будемо знати, чи такъ, чи инакше робити: чи такъ поступати, якъ доси; чи ити тою самою дорогою, чи вступити на иншу, лѣпшу и користнѣйшу. Почислѣмъ ся добре зъ фактами и обставинами, зъ якими стрѣчали ся минувшого року и возьмѣмъ собѣ зъ нихъ науку.

За далеко бы то насъ завело, колибъ мы хотѣли укладати біляисъ зô всего за минувшій рôкъ; мы звернемо тутъ увагу лишь на кôлька справъ, по нашôй думцѣ найбôльшои для насъ ваги. Тожь и заразъ спытаемо: що зробило ся у насъ на поли економічнôмъ въ минувшôмъ роцѣ? Чимъ можемо повеличати ся? Скажуть намъ на то може: А товариство ассекураційне „Днѣстеръ“, а кôлькадесять новыхъ читалень „Просвѣты“, котрыхъ задачею есть прецѣ дбати и про розвôй економічный! — Та й тôлько! — скажемо; а супротивъ того поставимо отсей сумный и застрашаючій фактъ громадной еміґраціѣ нашихъ селянъ за границю, поставимо чимъ разъ бôльшій упадокъ мѣщаньства по нашихъ мѣстахъ и мѣсточкахъ... Чи зъ нашои стороны зробило ся щось хочь дрôбку, щобы то лихо бодай вчасти вôдвернути вôдъ широкихъ масъ народу? Чи старавъ ся имъ хто вказати якісь способы зарôбку и пôднесеня свого добробыту? Промыслъ и торговля лежать у насъ майже вôдлогомъ, а нѣкому проложити до нихъ певнѣйшу, смѣлѣйшу дорогу, хочь въ краю есть все таки ще дуже богато природного богацтва. Скаже хтось: Добре то писати за зеленымъ столомъ, а то практика показує инакше: нема средствъ, нема гроша! Всюды бѣда й нужда! — И то правда; але й то правда, що у насъ нема людей сильнои волѣ, людей енерґічныхъ и меткихъ та вôдважныхъ; у насъ за богато людей до слова а за мало до дѣла. Мы знову пригадаемо тутъ, що сказали пôдъ сю пору минувшого року: мы за богато політикуемо, а за мало дивимо на то, що повинно бути пôдставою політики. Потрѣбна и політика, але засадою повинно бути: И се роби и на то не забувай!

Але пôдставою добрpath и розумнои політики есть миръ и згода. Глядьмо лишь теперь на цѣлу Европу. Всюды стараютъ ся удержати миръ и згоду, бо такъ наказує розумна політика. Борба зъ нерôвными силами може довести не лишь до упадку, але й до повнои заглады. Тому нашою засадою повинні бути миръ и згода; насампередъ згода мѣжь самыми собою а вôдтакъ миръ и згода зъ тыми сусѣдами, зъ котрыми жиемо разомъ въ однôмъ краю и державѣ — зъ Поляками. Мы не хочемо зваловати всеи вины лишь на самыхъ Русинôвъ: провинялесь неразъ и одна и друга сторона. Але якъ зъ одного стороны Русины повиннû памятати, що „Concordia res parvae crescunt“... — згодою стають малû рѣчи великими, такъ зъ другои стороны и Поляки повинни памятати на то, що „discordia maximae dilabuntur“ — незгодою и найбольшû упадають. Межи одными и другими можуть бути до полагодженя всѣлякû рахунки але на що ажь вести борбу зъ собою, на що ворогувати противъ себе? Хиба спôльнымъ ворогамъ на потѣху! Хто бажає дѣйстно згоды

Даньскій крамарь.

Рôздвяна подѣя зъ Ґренляндіѣ) — С. Рінка.*

Вôнъ сидѣвъ нахиленый надъ книжкою пôдперши голову руками, але не читавъ: блукавъ гадками Богъ знає куды, ажь ось пригадались ему слова пѣснѣ:

> Товаришѣ любû, любû приятелѣ,
> Чей ще не забули того, що пôшовъ свѣтами!

Вôнъ же бувъ одинокій чужинець мѣжь тутешными людьми. Такъ сидѣвъ вôнъ довго, ажь за кафльовою печею щось зашелестѣло и пробудило его изъ задумы, але за хвильку вôнъ таки знову задумавъ ся.

— Онта за печею має бôльше чого жити на свѣтѣ, якъ я, — сказавъ вôнъ самъ до себе... але хто знає, чи то може й не добре було, що Отілія не могла рѣшити ся стати моею...

— Ходи сюда, Скора! — Тыми словами закликавъ вôнъ суку, що лежала въ коши, повнôмъ соломы зô своими молодыми. Собака полизавши насампередъ свои молодû, щось такъ, якъ то давными часами робили ґренляндскû жѣнки зъ своими дѣтьми, думаючи, що имъ додадуть тымъ силы и здоровля, прибѣгла вôдтакъ до свого пана, щобы вôнъ еѣ погладивъ. — Такъ, теперь иди собѣ назадъ, моя собачко, але замкни насампередъ дверцѣ вôдъ печѣ — такъ, добре, моя суцю! — Вѣрно звѣря зробило такъ, якъ ѣй панъ приказавъ, и положило ся знову мѣжь шестеро своихъ молодыхъ, такихъ чорненькихъ, якъ и ихъ мати.

Собацѣ жило ся милѣйше, якъ еѣ панови, хочь въ комнатѣ, въ котрôй на столѣ горѣвъ каганецъ, було й тепло й привѣтно. Самотный чоловѣкъ водивъ очами зъ одного предмету на другій, ажь наразъ вставъ, пôшовъ до комоды и выймивъ зъ неи пачку листôвъ.

Отъ такъ то, такъ, листы, листы зъ далекои вôтчины; его скортѣло ихъ прочитати, та й добра то була гадка! Ажь усмѣхавъ ся, коли бравъ ся розвязувати мотузокъ, котрымъ була звязана пачка, а вôдтакъ ставъ читати и такъ зачитавъ ся, що й не чувъ, коли дверѣ зъ надвору отворили ся а вôдтакъ знову замкнули ся, хочь доокола було тихо, якъ въ могилѣ. Всѣ Ґренляндцѣ, бачите, пôшли були на вечѣрню до церкви, чи радше сказавши до дому катехита[1]). (Село було маленьке и далеко положене вôдъ другихъ та не мало своеи церкви).

Святый вечеръ бувъ темный, мѣсяць не свѣтивъ а небо було закрыте хмарами. Въ хмарахъ тыхъ, що гнали скоренько одна за другою, було щось нѣбы торжественного; часомъ вызирнула зъ помѣжь нихъ яка зôрка, якъ колибъ хотѣла переконати ся, чи люде тамъ на земли, де объ береги покрытû ледомъ бють морскû филѣ, прилагодились вже святкувати Рождество Христове.

Тому то й нѣхто не добачивъ малу, вынидѣлу дѣвчинку, що несла рыбу на продажь, коли она якъ разъ шишорила коло дверей крамаря зъ надворку, а вôдтакъ осторожно отворила скрипячû дверѣ вôдъ хаты та спытала слабымъ, жалôбнымъ голосомъ: „Може купите собѣ ульковъ[2])?“ — „Нѣ, не куплю, менѣ уль-

*) Ґренляндія, есть великій, до 325 миль довгій 120 миль широкій островъ, положеный далеко на пôвночи въ мори межи Европою а Америкою. Пôвнôчный конецъ его, що доходить майже ажь до бѣгуна землѣ, ще вовсѣмъ не знаный. Островъ сей вôдкрывъ ще въ 983 р. якійсь прогнаный Норвежець, Рудый Ерікъ, и назвавъ его „зеленою землею“ (Grönland), щобы завабити туды и другихъ людей. Вôдъ 1727 р. належить Ґренляндія до Даніѣ. Есть то край дуже студеный, бо цѣла его середина покрыта грубою, бôльше якъ на 330 метрôвъ, верствою леду, а лѣдъ той творить боками ожеледцѣ, котрû особливо вôдъ всходу сувуть ся ажь до моря. Зимою доходить тамъ студѣнь до 40 степенѣвъ морозу, а лѣтомъ буває тепла не бôльше якъ на 15 степенѣвъ. Ростинъ и звѣрять тамъ мало, бо можуть жити такъ само якъ и люде лишь на побережу. Зъ ростинъ суть тамъ: верба, що стелить ся по земли, маленькû ялицѣ и вольхи а по городахъ росте ще капуста, редкя, морква, бôбъ и ячмѣнь. Изъ звѣрятъ суть: псы, рены, бѣлû медведѣ, бѣлû заяцѣ, чорнû лисы, а море доставляє всѣлякои рыбы, китôвъ и морскихъ псôвъ. Зъ птицъ найважнѣйша едредевьска качка, котра дає дуже дорогій пухъ. Люде тамошнû, Ґренляндцѣ суть племени ескімоского, мову свою называють „калялітъ“, живлять ся граномъ зъ морскихъ псôвъ и рыбами а живуть въ малыхъ хатахъ зъ каменя, вкрытыхъ зъ верха землею. Богато зъ нихъ стало вже христіянами, але есть ще й богато поганъ, що молять ся до божка Сіласъ (воздухъ), богинѣ Меліны (сонце) и еѣ брата Альмінґа (мѣсяця). Суть то люде спокôйнû и роботящû, але дуже забобоннû и люблять напивати ся.

[1]) Въ даньскихъ кольоніяхъ суть священиками Европейцѣ а по далекихъ селахъ суть лишь учителѣ религіѣ, катехеты, котрû учать ся въ семинаріи въ мѣстѣ Годгобъ.

[2]) Улькъ або улькеръ, есть то морска рыба зъ дуже великою головою и дуже широкими передными плавками, котрû на кôнци мають острû зубцѣ. Маленькій

и мира въ краю, той буде той самои гадки зъ нами, буде мирити и зединяти, а не дразнити и розъеднювати.

Але незгоду на внутрь и внѣ выкликують нераз особистѝ амбіціи. Лучають ся они всюды та й руска суспôльнôсть не есть вôдъ нихъ вôльна. Лишѣмъ же ихъ на боцѣ; они лишь перешкаджають намъ працювати спокôйно и ревно для загалу, для цѣлого народу; въ товариствахъ стають ся они колодою у нôгъ, а нераз и причиною роздору, а вôдтакъ и ихъ упадку. Хто робить, нехай робить для самого добра, а не длятого, щобы то называло ся: ось то я зробивъ!

Отсихъ кôлька гадокъ кидаемо зъ Новымъ рокомъ замѣсть всестороннего рôчного білянсу. Всесторонный білянсъ рôчный нехай зробить собѣ кождый: політикъ и просвѣтитель, духовный и свѣтскій, промысловець и господарь; нехай зъ минувшости возьме собѣ науку и не держить ся пословицѣ: „Що минуло, то ся забуло....“ а тогды певнѣйше и смѣлѣйше буде глядѣти въ незвѣстну будучнôсть.

Зъ рускихъ товариствъ.

Справоздане выдѣлу товариства „Рускихъ женщинъ въ Станіславовѣ за часъ вôдъ 6 марта 1891 до 25 падолиста 1892 р.

На загальныхъ зборяхъ 6 марта 1891 р. въ складъ выдѣлу ввôйшли слѣдуючѝ панѣ: В. Мандичевска яко предсѣдателька, О. Левицка, Ем. Кумановска, О. Зарицка, Е. Порайкова, Е. Яцикевичева, Сабатова и С. Бучиньска.

На першôмъ засѣданю уконституувавъ ся выдѣлъ въ сей способъ: В. Мандичевска предсѣдателька; Ольга Левицка, заступниця предсѣдательки; Софія Бучиньска, секретарка; Емилія Кумановска, касіерка; Евг. Порайкова, бібліотекарка; Евг. Яцикевичева, контрольорка.

Выдѣлъ товариства вôдбувъ въ часѣ вôдъ 6 марта 1891 до 25 падолиста 1892 р. 18 засѣдань. Головне старане поклавъ около пôддержаня руху літературного и наукового. Въ тôй цѣли устроювавъ вôдчиты, музикально-декламаційнѝ продукціи и вечерки. Вôдчиты були полученѝ звычайно зъ вечерками.

Тематы вôдчитôвъ були: новѣйшѝ творы поетичнѝ рускихъ писателѣвъ, народнѝ пѣснѣ, Антиґона Софокля, дѣяльнôсть Амоса Коменьского и др. Продукціи музикальнѝ мали познакомити ширшѝ круги зъ новѣйшими творами народнои музики и такихъ музикальныхъ вечеркôвъ устроивъ выдѣлъ вôсѣмъ. Щобы побôльшити доходы товариства, упросивъ выдѣлъ дирекцію руско-народного театру о одно представлене на доходъ товариства.

Для осущеня давнѣйшои ухвалы що до заснованя Институту для дѣвчатъ рускихъ въ Станіславовѣ — вôдбувъ выдѣлъ кôлька нарадъ при участи бôльшого круга Русинôвъ и Русинокъ, на котрыхъ обговорювано, въ якій способъ мае товариство поступати, щобы згаданый институтъ ввести въ жите, и якъ збирати фонды. Въ тôй цѣли рôзôслано вôдозвы и устроено вечерокъ въ сали касиновôй, котрый однакожъ матеріяльнои користи не принѣсъ.

Выдѣлъ основавъ комітетъ редакційный, маючій заняти ся выданемъ творôвъ рускихъ писательокъ. Порѣшено зачати вôдъ выданя творôвъ Ганны Барвѣнокъ, однакъ, на жаль, выдѣлъ на писанѝ въ тôй справѣ листы не дôставъ доси вôдъ сеи писательки нѣякои вôдповѣди. Зъ часописей передплачувано „Зорю“. Товариство, не маючи окремого льокалю, користало зъ комнатъ и читальнѣ Рускои бесѣды, а такожъ устроювало въ тыхъ комнатахъ згаданѝ вечерницѣ.

Въ заснованю товариства асекураційного „Днѣстеръ“ взяло товариство Рускихъ женщинъ таку участь, що закупило одинъ листъ удѣловый на 100 зр. Такожъ въ заснованôмъ товариствѣ „Шкôльна Помôчь въ Станіславовѣ“ бравъ выдѣлъ участь, являючи ся на засѣданя и устроивши на доходъ сего товариства вечерокъ зъ спôльною вечерою дня 23 жовтня 1892 р.; чистый доходъ зъ сего вечерка дано одному убогому ученикови. Крôмъ того брало товариство участь въ народныхъ обходахъ.

Справоздане зъ приходу и розходу товариства Рускихъ Женщинъ въ Станіславовѣ за часъ вôдъ 6 марта 1891 до 1 падолиста 1892 р.

Дня 6 марта 1891 р. було на книжцѣ вкладковôй въ Народнôй Торговли 232·57 зр.

Вôдъ того часу доходы товариства побôльшували ся черезъ членьскѝ вкладки, черезъ добровôльнѝ датки поодинокихъ особъ, черезъ устроюване вечерниць и представлень театральныхъ, наконець черезъ розпродажу рускои орнаментики.

Вôдъ 6 марта 1891 р. до 1 падолиста 1892 р. вилынуло до касы:

Зъ членьскихъ вкладокъ	. 38 зр.	14 кр.	
Зъ вечерниць и представлень	. 41 „	97	„
Зъ добровôльныхъ датковъ	. 6 „	—	„
Зъ розпродажи орнаментики	. 1 „	46	„
Разомъ	. 87 зр.	57 кр.	

Дочисливши тѝ доходы до квоты, яка була на вкладковôй книжцѣ, — було всего доходу разомъ 320 зр. 14 кр.

Розходы въ тôмъ часѣ були такѝ:

Запросины на зборы . .	1 зр.	48	кр.
цѣлорôчна передплата „Зорѣ“ .	6 „	10	„
печатане вôдозвъ . . .	5 „	60	„
порто за вôдозвы . . .	— „	38	„
удѣлъ въ „Днѣстрѣ“ . .	100 „	2	„
Разомъ .	113 зр.	58	кр.

Порôвнавши приходъ зъ розходомъ, бачимо:

приходу було	320 зр.	14	кр.
розходу „	113 „	58	„
остае	206 „	56	„
а дочисливши процентъ . .	16 „	84	„
въ касѣ товариства есть . .	223 „	40	„

Повысша квота умѣщена на вкладковôй книжцѣ Народнои Торговлѣ, а крôмъ того мае товариство удѣлъ „Днѣстра“ въ квотѣ 100 зр.

До нового выдѣлу на 1893 р. ввôйшли отсѝ панѣ: Софія Бучиньска предсѣдателька, Ольга Зарицка заступниця предсѣдательки, Винкентія Мандичевска секретарка, Емилія Кумановска касіерка, Ольга Левицка бібліотекарка, Евгенія Яцикевичева контрольорка а Иванна Левицка и Заячкôвска выдѣловѝ.

Переглядъ політычный.

Пôсля N. fr. Presse настало въ кругахъ сполученои лѣвицѣ нѣмецкои переконане, що переговоры въ справѣ утвореня лѣвицѣ потягнуть ся довше, якъ того можна було сподѣвати ся. Ту саму гадку высказуе и Fremdenblatt, котрый доказуе, що переговоры потягнуть ся довше якъ до дня 17 с. м., коли то мае зôбрати ся Рада державна. Та сама ґазета заперечуе такожъ поголоску, будьто бы кн. Шварценберґъ думавъ зложити свôй мандатъ до Рады державнои.

Посломъ до буковиньского сойму выбраный въ Серетѣ радникъ правительства, Помпе.

Зъ Петербурга доносять, що нужда середъ селянъ потерпѣвшихъ вôдъ неурожаю стае чимъ разъ бôльша, а въ декотрыхъ сторонахъ прибрала навѣть величезнѝ розмѣры. Селяне выпродують конѣ за безцѣнъ, бо нестае имъ пашѣ, а торговельники забирають цѣлѝ стада, котрѝ убивають вôдтакъ на шкôру. Мясо кидають дикимъ звѣрямъ на жиръ. Люде

кôвъ не потреба“, — вôдновѣвъ рѣзко чоловѣкъ, що ще передъ хвилею пестивъ ся зъ своею собакою та еѣ гладивъ; але то, видко, лишь длятого, що крамареви не дали дочитати листôвъ

А всежъ таки не дававъ ще ему спокою той вôдгомôнъ вôдъ замерзлыхъ чоботъ, що клапали тамъ на подвôрю по камѣню якъ конѣ пôдковами — немилый то голосъ въ Гренляндіи, бо по нѣмъ заразъ пôзнати бѣду та нужду. По такихъ чоботахъ знае ся заразъ, що ихъ не здоймали зъ нôгъ день и нôчь; а якѝжъ то мусять бути задеревѣлѝ та студенѝ тѝ ноги![3])

Дверѣ вôдъ хаты замкнули ся, а крамарь читавъ дальше и зновъ не замѣтивъ, коли до комнаты вôйшла его служниця, стара Гренляндка и взяла ся накрывати стôлъ до вечерѣ. Вôнъ живъ зô своею ґаздинею въ такôй згодѣ, що изъ жартôвъ называвъ еѣ бувало то „чарôвницею“ то „Доркою зеленухою“. Дорка накрыла стôлъ и выйшла знову, а крамарь читавъ дальше: „24 грудня — встаю, кладу свою роботу на бôкъ и пишу до тебе отсихъ кôлька рядкôвъ на Рôздво, а мала тымчасомъ порае ся зъ тымъ ковнѣремъ футровымъ, що ты ѣй приславъ минувшого лѣта — святило бы ся то Рôздво, дорогій братчику! — Зъ церкви пôдемо всѣ до Огілієвои родины.“

— Такъ оно и е, тажъ то нинѣ Святый вечеръ! — промовивъ въ голосъ самотный Данець, вставши засумованый та вôдсунувши листъ вôдъ себе. Приступивъ до вôкна, вôдсунувъ темно-червону занавѣсу вôдъ него и ставъ дивити ся на небо. Якъ разъ вертали Гренляндцѣ зъ вечѣрнѣ, то розходили ся, то зновъ сходили ся разомъ мѣжь хатами и скалами, однѝ бѣгли попри другихъ, другѝ витали ся та цѣлували ся якъ братя въ Бозѣ. Тажь то прецѣ Рôздво! Але що то обходило даньского крамаря? Коли вôнъ такъ стоить и выглядае крôзь вôкно, розъяснюе ся и передъ нимъ не оденъ на пôвъ притахлый образъ — а такъ запалюе ся й свѣтить и передъ нимъ рôздвяна зоря, що показуе дорогу до Вефтлеема! Ба, вôнъ чуе, що й въ его серци настало Рôздво и що вôнъ мавъ ще щось зробити — хотѣвъ пôти та завернути мале дѣвча зъ ульками, котрого слабый голосъ и глухѝ кроки теперь знову зашумѣли ему въ ухахъ; хотѣвъ пôйти за нею, и за то, що такъ нечемно зъ нею обôйшовъ ся, зробити ѣй веселый Святый вечеръ.

Пôшовъ чимъ скорше до своеѣ шафы, понанюхавъ кишенѣ, вечерѣ анѣ не рушивъ, лишь приказавъ Дорцѣ, що поралась на подвôрю, щобы уважала на каганець [4]), абы зъ него не выллялo ся. Але Дорка не пильнувала каганця, лишь таки заразъ побѣгла на село, щобы сказати людемъ, що крамарь або „нювентоpусск“, якъ его по ґренляндски звали, зôйшовъ зъ розуму пôдъ ту пору, коли люде були въ церквѣ. А що люде въ Гренляндіи такъ само якъ и деинде дуже радо слухають всѣляку плѣтню, то й повѣрили въ то, що крамарь зôйшовъ зъ розуму, тымъ бôльше, що якъ разъ видѣли его, коли вôнъ бѣгъ на скалы.

Надъ заливомъ, по другôмъ боцѣ тыхъ скалъ, стояло кôлька нужденныхъ хатокъ, ще бѣднѣйшихъ, якъ другѝ. Оденъ властитель такои хатки называвъ ся таки на правду Лазарь. Впрочôмъ, чи тутъ хто властитель, чи комôрникъ, то не мае нѣчого до рѣчи, головна рѣчь въ тôмъ, чи хто може зловити морского пса [5]), чи нѣ: бо коли примѣромъ властитель Лазарь убе морского пса, то й его комôрникъ, Петро, буде мати веселѝ свята, або й на вôдворотъ. У обохъ нинѣ рано кишки сварили ся, коли выходили зъ дому, але й оба мали не малу надѣю, бо оба були добрыми ловцями.[6])

(Дальше буде.)

рôдъ тои рыбы „бабка головачка“ есть и у насъ. Зъ печѣнки улька добувають дуже добрый транъ.

[3]) Въ Ґренляндіи носять люде чоботы изъ шкôры морского пса, а на ноги натягають ще панчохи зъ кожѣ морского пса и кладуть на оболонку сѣна, соломы або моху. Чоботы такѝ дуже перемакають а богатшѝ люде мають ихъ длятого по кôльканацять паръ, щобы було въ що перезувати ся. Европейцѣ держать до чобôтъ окрему служницю.

[4]) Въ Ґренляндіи ужив-ють ще старосвѣтскихъ каганцѣвъ, до котрыхъ наливають трану въ морского пса

[5]) Морскій песъ есть звѣря, що жие въ водѣ, а котрого переднѝ ноги короткѝ мають болонку до плаванья, заднѝ же вывернени въ задъ творять нѣбы хвостъ у рыбы. Тѝ звѣрята приводить на свѣтъ живѝ молодѝ и плекають ихъ.

[6]) Ловцями называють тыхъ, що ловлять морскихъ псôвъ.

гинуть якъ мухи особливо въ ґуберніяхъ: кіевскôй, бессарабскôй, харкôвскôй, курскôй, рязаньскôй, орельскôй, тулскôй и воронежскôй.

Въ нѣмецкôй палатѣ пословъ вела ся дебата надъ справами школьными, пôдчасъ котрои заявивъ міністеръ просвѣты, що позваляе на дальшу науку приватну польского языка, хочь пôдъ тымъ взглядомъ дѣють ся великй надужитя. Аґітація середъ Поляковъ очевидно зббльшила ся и они старають ся притягнути до науки польского языка навѣть дѣтей, котрыхъ матернымъ языкомъ есть языкъ нѣмецкій.

Процесъ панамскій выказавъ дальше, що Айфель доставивъ матеріялу лишь за 2 міліоны а доставъ 12 міліоновъ. За машины доставъ вôнъ 9,600.000 а не доставивъ анѣ однои. Сй зôзнаня Айфля зробили велике враженѣ.

Новинки.

Львôвъ дня 12 сѣчня.

— **Зъ Новымъ Рокомъ** желаемо давнымъ звычаемъ всѣмъ нашимъ читателямъ всѣлякого добра и кличемо до нихъ: Сѣйся, роди ся, жито, пшениця и вся пашниця! Нехай Всевишній доволить намъ всѣмъ щасливо и въ здоровлю провести сей рôкъ и нехай вôдверне вôдъ насъ и вôдъ цѣлого краю всѣ нещастя, особливо же голодъ и пошесть, за котрй у насъ теперь не трудно!

— **Громадѣ Поплавники**, въ пов. рогатиньскôмъ, удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 100 зр. запомоги на будову церкви.

— **Именованя и перенесеня.** Офіціялъ почтовый Сальомонъ Бардахъ именованый контрольоромъ касы почтовои у Львовѣ. Офіцялъ почтовый Иванъ Куквія перенесеный въ Сянока до Львова, а асистентъ Зенонъ Пахоле зô Львова до Сянока.

— **Посвяченѣ** льокалю руско-народныхъ товариствъ „Рускои Бесѣды", „Просвѣты" и „Ватры" вôдбуло ся вчера въ полудне. Чину посвяченя довершивъ о. А. Тороньскій при участи оо. Чапельского, Темницкого, Рѣдкевича и Павроцкого. По посвяченю побажавъ о. А. Тороньскій руско народнымъ товариствамъ якъ найкрасшого розвою и въ короткôмъ часѣ власнои хаты. Слѣдувала перекуска, пôдчасъ котроя вношено тосты на розвôй товариствъ и на здоровлѣ ихъ старшинъ та членôвъ. У всѣхъ була одна думка: кобы якъ найскорше мати власну хату та не тулити ся въ коморôбкахъ.

— **Комітетъ будовы руско-народного театру** вôдбувъ дня 10 сѣчня с. р. перше свое засѣданѣ въ цѣли уконституованя. Присутнй були: сов. Бережницкій, проф. Вахнянинъ, инж. Гавинчакъ, сов. Ильницкій, дръ К. Левицкій, сов. Мандичевскій, архіт. Нагôрный, дръ Савчакъ и сов. о. Тороньскій. Комітетъ уконституовавъ ся въ сей спосôбъ, що выбравъ головою сов. Ильницкого, заступникомъ головы сов. Мандичевского, скарбникомъ сов. Бережницкого, контрольоромъ о. Тороньского а секретаремъ дра К. Левицкого. Комітетъ ухваливъ на сѣмъ засѣданю: 1) Подати до Намѣстництва просьбу о призволенѣ на збиранѣ складокъ на будову руского театру въ цѣлôмъ краю. 2) По одержаню сего призволеня рѣшено вôднести ся въ такою жь просьбою до міністерства о призволенѣ, збирати такй складки у всѣхъ коронныхъ краяхъ Долитавщины. 3) Принято до вѣдомости проектъ вôдозвы сов. Ильницкого, взываючои Земляковъ до тычасового збираня приватныхъ складокъ на згадану цѣль въ краю нашôмъ и надсыланя тыхъ же на руки скарбника пôдъ адресою: Теофіль Бережницкій, совѣтникъ суду апеляційного, або на руки редакціи „Дѣла". 4) Рѣшено, що ухвалы комітету суть правосильными, наколи на засѣданю есть присутный голова або заступникъ его разъ въ пяти членами комітету. 5) Послѣдну редакцію вôдозвы вôддано дрови К. Левицкому и рѣшено умѣстити ѣѣ въ новорôчныхъ выданяхъ „Дѣла", „Батьковщины" и „Народнои Часописи". Комітетъ збересь 31 сѣчня на друге засѣданѣ, а вôдтакъ буде збиратись правильно два разы на мѣсяць.

— **Огнѣ.** Въ палатѣ Найдост. Архикн. Леопольда Сальватора выбухнувъ въ середнôмъ сальонѣ огонь. На мѣсце огню явила ся заразъ сторожа пожарна и показало ся, що займили ся бальки коло печи мабуть въ наслѣдокъ злои ѣѣ конструкціѣ. Огонь заразъ пригашено; шкоды крôмъ зôрваня помосту не було нѣякои. — Въ Боложовѣ були въ дня 5 на 6 с. м. ажь три огнѣ. Дня 5 с. м. згорѣли три домы, а дня 6 с. м. передъ полуднемъ гарбарня Розенбавма. Того самого дня по полудни згорѣвъ „на причинокъ" оборôгъ сѣна. Недавно заложена сторожа огнева причинилась дуже до загашеня огню.

— **Зъ Ряшева доносять:** Въ ночи на 8 с. м. досвѣта забивъ рушникарь 16 полку гусарôвъ Освальдъ выстрѣломъ карабіновымъ свою жѣнку, а вôдтакъ и самъ застрѣливъ ся. Люде догадують ся, що вôнъ застрѣливъ жѣнку за ѣѣ згодою а може и на ѣѣ просьбу; бо передъ смертію обое попрощали ся зô всѣми приятелями, нѣбы тому, що ихъ мають перевести, порозлавали навѣть деякй дарунки на памятку, уладили свои интересы маетковй, а передъ самою смертію приготовили собѣ строѣ святочнй, котрй по тôмъ выпадку найдено на крѣслахъ коло трунôвъ. Чому они позбавили себе житя, не знати. Похоронъ вôдбувъ ся зъ войсковыми гонорами, а надъ спôльнымъ для обоихъ гробомъ промовивъ по нѣмецки майоръ Пеханьскій. Вôнъ зазначивъ, що Освальдъ служивъ у войску 30 лѣтъ и всѣ его любили.

— **Надзвычайнй загальнй зборы „Рускои Бурсы"** въ Бережанахъ вôдбудуть ся дня 2 н. ст. лютого с. р. о 1-ôй годинѣ по полудни въ комнатахъ „Рускои Бурсы" на котрй Вп. членôвъ маемо честь запросити: *М, Соневицкій*, голова, — *В. Санатъ* секретарь.

— **Розбôйничій нападъ въ Каннъ.** Въ ночи зъ дня 3 на 4 с. м. наставъ бувъ въ мѣстѣ Каннъ въ полудневôй Франціи, надъ моремъ не малый переполохъ. На вілю Кромбе напала була тои ночи цѣла ватага розбишакôвъ и стала до неи добувати ся. Розбôйники були поперебиранй, мали дороблений бороды а лице замастили собѣ саджею; кождый зъ нихъ мавъ револьверъ и пильникъ та все, що потреба до розбою. Якійсь неустаючій шумъ пробудивъ властительку; она надслухуе, а то хтось пилуе краты вôдъ вôконъ. Вôдважна жѣнка розбудила службу и приятелѣвъ, що вôдъ ту пору у неи ночували, а тй узброивши ся отворили вôкно. Въ тôй хвили блиснуло до нихъ шѣсть выстрѣлôвъ. Розбôйники покалѣчили кôлькохъ людей въ хатѣ але на щастѣ лишь легко и стали вôдтакъ втѣкати черезъ муръ два метры высокій. Люде зъ вілѣ стрѣляли за ними и ранили кôлькохъ зъ нихъ. Оденъ зъ розбишакôвъ сховавъ ся въ городѣ и тамъ почавъ палити якйсь паперѣ и тымъ зрадивъ ся. Коли его выкрыли, заколовъ вôнъ себе штилетомъ а крôмъ того дôставъ ще и двацать ранъ вôдъ куль. Его занесено майже нежилого до шпиталю, де вôнъ прийшовъ до себе и сказавъ, що называе ся Шнайдеръ. Здає ся однакожь, що есть то небезпечный взломникъ Сулятъ, бо паперѣ, котрй вôнъ паливъ, були рахунки готельовй пôдписанй тымъ именемъ. Тымъ способомъ дôстала ще поліція и двѣ скринѣ того розбишака въ свои руки. Вôдъ того дня наставъ въ Каннъ страшенный переполохъ; всѣ люде покупували собѣ револьверы, а склепы зъ оружіемъ выпродали весь свôй товаръ. Властителѣ віль уставляють въ своихъ віляхъ електричнй дзвôнки, а всѣ присподнй вôкна закладають зелѣзною решѣткою. Розбôйникъ Шнайдеръ бувъ елеґантно убраный и згубивъ въ корчахъ свою фальшиву бороду и перуку; вôнъ не хоче нѣчого вôзнати и каже, що при найблизшôй нагодѣ вôдбере собѣ житѣ.

Штука, наука и література.

„**Записки Товариства им. Шевченка**, выдавництво, присвячене науцѣ и письменству украиньско-руского народу. Частина I." Пôдъ такимъ заголовкомъ появила ся пôдъ конець минувшого року перша книжка сего выдавництва впорядкована б.. п. дромъ Юл. Целевичемъ и мѣстить въ собѣ отсй працѣ: 1. Громадскій рухъ на Вкраинѣ-Руси въ XIII. вѣцѣ. М. Сергієнка; 2. Студіѣ надъ основами розкладу богацтва, написавъ Тадей Рыльскій; 3. Дитиный вѣкъ Т. Г. Шевченка, критично-біоґрафічный нарисъ, написавъ О. Я. Кониській; 4. Украиньскй народнй пѣснѣ въ поезіяхъ Богдана Залеского, написавъ Олександеръ Колесса и 5. Про заснованѣ и дотеперѣшный розвитокъ товариства им. Шевченка у Львовѣ. Цѣла книжка обнимае 26 аркушѣвъ и 212 сторôнъ.

— **Нѣмецко-рускій Словарь высловôвъ правничихъ и адміністраційныхъ** уложивъ дръ Костъ Левицкій. Накладомъ автора. Дуже совѣстнои и цѣннои та великои для насъ ваги сеи працѣ появило ся доси 10 аркушѣвъ, на котрыхъ мѣстять ся высловы нѣмецкй зъ рускимъ перекладомъ вôдъ слова Abändern ажь до слова Fuss. Изъ сего вже видко, що буде се дѣло обемисте и одно изъ найновѣйшихъ, якй суть доси у иншихъ народôвъ славяньскихъ. Станесь оно не лишь важнымъ пôдручникомъ для кождого правника и законодателя, але буде мати такожь велику вагу для кождого письменника и любителя рôдного слова. Авторъ выдаючи сей словарь, зробивъ нимъ велику прислугу своему народови.

Всячина.

— **Зъявища на небѣ въ сѣчни.** Мѣсяць сѣчень належить до найстуденѣйшихъ въ роцѣ, що сего року найлѣпше можна вже було змѣркувати, бо морозы доходили вже у насъ до 21 степенѣвъ Цельзія. Въ сѣмъ столѣтю бувъ найстуденѣйшій день 22 сѣчня 1850 р., коли то морозъ доходивъ ажь до 25 степенѣвъ, а декуды и бôльше. Сѣчень есть для звѣздарѣвъ найдогôднѣйшій мѣсяць, бо тогды видко на небѣ всѣ головнй планеты, хочь пора и часъ, въ котрыхъ ихъ видко, не завсѣгды суть догôднй. Планету **Меркуръ** було до 12 с. м. видко ще пôвъ годины, вечеромъ около пôвъ до семои на небѣ; теперь же вже за дня заходить. **Венусъ** показуесь теперь яко ранна зоря; дня 15 с. м. стане она дуже близько коло мѣсяця. **Марса** буде видко въ першихъ мѣсяцяхъ року дуже добре; его треба шукати въ громадѣ звѣздъ, званôй Рыбами, повысше на пôвнôчь въ тôй сторонѣ, де сонце заходить. Дня 31 сѣчня заходить вôнъ вже о пôвъ до 12 годинѣ въ ночи; его можна легко пôзнати по червонôмъ свѣтлѣ. Дня 23 сѣчня стане вôнъ дуже близько мѣсяця. **Юпітера** видко такожь сего мѣсяця, заразъ по заходѣ сонця высоко на захôднôмъ небѣ. Вôнъ свѣтить дуже ясно и сильно и длятого можна его легко вôдшукати. Дня 26 с. м. пôдôйдуть Марсъ и Юпітеръ такъ близько до себе, що одна звѣзда вôдъ другои буде на око вôддалена лишь три разы такъ далеко якъ мѣсяць за широкій; Марсъ буде стояти вôдъ Юпітера трохи на пôвнôчь. Два дни передъ тымъ, т. е. дня 24 с. м. пôдôйде Юпітеръ дуже близько до мѣсяця. Въ цвѣтни щезне вôнъ зовсѣмъ. **Сатурна** видко въ громадѣ звѣздъ званôй Панна, далеко на всходѣ проти Великого воза; вôнъ всходить теперь по пôвночи и свѣтить червонявымъ свѣтломъ, а дня 31 сѣчня буде сходити 20 мінутъ по 10 год. вечеромъ. Планетъ **Урана** и **Нептуна** не можна видѣти голымъ окомъ хиба черезъ дальновиды. Нептунъ стоить въ громадѣ звѣздъ званôй Быкомъ, заразъ трошки понизше на всходъ вôдъ Квочки. — Изъ сталыхъ звѣздъ видко теперь дуже добре громаду **Оріонъ**; три звѣзды въ нѣмъ по серединѣ звуть ся Косарями, а понизше **Косарѣвъ** на право велика и ясна звѣзда зве ся **Ріґель**. Низше вôдъ Косарѣвъ, але трошки на лѣво, на всходъ видко теперь громаду звѣздъ, звану Великимъ псомъ, а въ нѣй свѣтить дуже ясна звѣзда **Сіріюсъ**, котра такъ далеко вôдъ насъ, що свѣтло вôдъ неѣ мусить летѣти до насъ міліоны лѣтъ.

Господарство, промыслъ и торговля.

— **Календарь церковный и господарскій.** Рускй свята: дня 1 (13) с. м. Нов. Рôк. Василія Вел.; 2. Сильвестра папы. — Латиньскй свята: дня 13 Илярія; 14 Феликса. — Всхôдъ сонця: дня 13 с. м. о год. 7 мін. 54: захôдъ о 4 год. 24 мін.; дня 14 о 7 год. 49 мін.; захôдъ о 4 год. 26 мін. — Всхôдъ мѣсяця: дня 13 с. м. о 11 год. 26 мін.; захôдъ о 8 год. 37 мін.: дня 14 о 11 год. 20 мін.; захôдъ о 10 год. 5 мін. — Станъ воздуха за минувшу добу числячи вôдъ 12 год. въ полудне дня 11 до 12 год. въ полудне дня 12 с. м.: середна теплота була — 11·9° Ц., найвысша — 11·0° Ц. (дня 12 с. м. рано) найнизша — 15·0° Ц. въ ночи. Барометръ иде въ гору (759). Вѣтеръ буде пôвнôчно захôдный, слабый, теплота обнижить ся до — 14° Ц. небо буде захмарене, опадъ — снѣгъ.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 12 сѣчня. Австрійске правительство пôдписало вчера угоду зъ ґрупою фінансовою въ справѣ управильненя валюты.

Парижь 12 сѣчня. Въ панамскôмъ процесѣ зôзнавъ Фонтана, що до 1885 р. выдавъ всего лишь 60.000 франкôвъ на квіты, що звучали на оказателя, а були призначенй для ґазетъ. — Президентъ Карно пôдписавъ декретъ именуючій міністровъ. Рібо обôйме тымчасово теку маринарки.

За редакцію вôдповѣдае **Адамъ Креховецкій**

Инсераты („оповѣщеня приватнѣ") якъ для „Народнои Часописи" такъ также для Газеты Львôвской" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де также знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.